

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 4Csp/19/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8522201556
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Sroková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2023:8522201556.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudkyňou JUDr. Janou Srokovou v právnej veci žalobcu: Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s., Mlynské nivy 1, Bratislava, IČO: 31 320 155, pr. zast.: Advokátska kancelária Gallo, s. r. o., Jilemnického 4012/30, Martin, IČO: 36 715 352 proti žalovanej: U. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R. XXX, práv. zást.: Mgr. Michal Dlugolinský, advokát, so sídlom Levočská 335/1, Stará Ľubovňa, IČO: 55 425 071, v konaní o zaplatenie 1.685,86 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Súd konanie v časti, týkajúcej sa sumy 469,75 eur **z a s t a v u j e**.
- II. V prevyšujúcej časti žalobu **z a m i e t a**.
- III. Žalovanej **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 35,76 % .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 1.685,86 eur s príslušenstvom, nahradenia trov konania, a to titulom porušenia zmluvných podmienok žalovanou z uzatvorenej Zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 21.7.2014 medzi právnym predchodcom žalobcu Consumer Finance Holding a.s. a žalovanou.

2. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovanou uzavrel dňa 21.7.2014 zmluvu o pôžičke č. 5022296, na základe ktorej poskytol žalovanej pôžičku vo výške 4.456,- eur. Túto mala žalovaná uhradiť v 120. mesačných splátkach po 93,95 eur až do celkovej sumy 11.274,- eur. Vzhľadom na to, že žalovaná neuhrádzala riadne a včas jednotlivé splátky bola vyzvaná predžalobnou upomienkou zo dňa 26.2.2020 k úhrade nedoplatku na splátkach v celkovej výške 281,85 eur s upozornením, že ak do 5.4.2020 nedôjde k úhrade veriteľ bude oprávnený úver zosplatiť. Následne bolo žalovanej doručené oznámenie žalobcu o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru ku dňu 19.4.2020.

3. Na preukázanie svojich tvrdení pripojil k žalobe notársku zápisnicu spísanú u notárky JUDr. Ľubice Floriánovej č. N 3283/2017, NZ 54215/2015, NCRIs 55029/2015 zo dňa 11.12.2017, zmluvu o poskytnutí pôžičky zo dňa 21.7.2014, predžalobnú upomienku zo dňa 26.2.2020, oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 23.4.2020 a prehľad splátok a úhrad.

4. Ešte pred doručením žaloby žalovanej žalobca vzal žalobu späť podaním zo dňa 29.12.2022, a to v sume 223,30 eur, týkajúcu sa nákladov spojených s vymáhaním pohľadávky. Keďže žaloba bola vzatá späť sčasti pred jej doručením žalovanej, súd nerozhodoval o zastavení konania v tejto časti s poukazom na ust. § 145 ods. 3 CSP, ale konal o zvyšku nároku t.j. o sume 1.462,56 eur.

5. Súd doručil žalovanej poučenie o procesných právach a povinnostiach, ktoré poslal spolu so žalobou a jej prílohami a uznesením a vyzval ju, aby sa k nej vyjadrila, uviedla rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojila listiny, na ktoré sa odvoláva a označila dôkazy na preukázanie jej tvrdení.

6. K žalobe sa žalovaná vyjadrila písomným podaním doručeným súdu 27.1.2023 a uviedla, že predmetnú zmluvu považuje za spotrebiteľskú a žiada, aby tak bola súdom posudzovaná. S niektorými splátkami sa omeškala z dôvodu zlého zdravotného stavu, je starobnou dôchodkyňou a má nízky dôchodok. Starobný dôchodok poberá vo výške 368,70 eur a vdovský dôchodok vo výške 113,- eur mesačne. Je po operácii a má náklady na liečbu. Zároveň namietala náhradu trov konania, ktoré požaduje žalobca.

7. Žalobca následne reagoval písomne a uviedol, že žalovanej - žiadateľovi bol poskytnutý účelový spotrebiteľský úver, ktorého účelom je refinancovanie starších úverov a poskytnutie navýšenia, teda hotovosti. Jedná sa o konsolidáciu starších žalovaným splácaných úverov s navýšením, kde pre posúdenie schopnosti splácať nebolo nutné nanovo príjmy a výdavky klienta hodnotiť. Žalovaný konsolidovaný úver splácal korektne.

8. Ďalším podaním doručeným súdu 8.2.2023 /č. I. 72/ došlo k ďalšiemu späťvzatiu, a to v časti týkajúcej sa sumy 375,80 eur a sumy 93,95 eur z titulu úhrady zrealizovanej žalovanou, teda žalobca na základe toho zobral žalobu čiastočne späť celkovo v sume 469,75 eur a uviedol, že naďalej trvá na úhrade sumy 992,81 eur s príslušenstvom.

9. Súd vo veci nariadil pojednávanie, ktorého sa žalobca nezúčastnil, svoju neúčasť písomne ospravedlnil a súhlasil, aby súd pojednával v jeho neprítomnosti. Taktiež sa nezúčastnila žalovaná, ktorej neúčasť ospravedlnil jej právny zástupca prítomný na pojednávaní, a preto súd v súlade s § 180 C.s.p. pojednával v ich neprítomnosti.

10. Právny zástupca žalovanej na pojednávaní uviedol, že medzi stranami sporu ide o spotrebiteľský vzťah a zmluva o poskytnutí pôžičky je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, kde právny predchodca žalobcu obchodná spoločnosť Consumer Finance Holding vystupoval v postavení dodávateľa a žalovaná v postavení spotrebiteľa. Stotožnil sa s právnym posúdením súdu k obsahu posúdenia schopnosti žalovanej splácať tento spotrebiteľský úver, keď o tej schopnosti môže svedčiť aj to, že žalovaná vlastne splácala nesplatené úvery, ktoré zjavne mala problém splatiť už v tom čase. Už v tom čase mala žalovaná vyšší vek a aj to mohol pôvodný veriteľ zohľadniť pri poskytovaní úveru teda, že jej príjmom bude len starobný dôchodok a či bude mať pri zabezpečení svojich životných potrieb aj na splátku tohto úveru. Okrem toho poukázal aj na dojednanú výšku odplaty za poskytnutý spotrebiteľský úver a na právnu úpravu účinnú v čase poskytnutia tohto spotrebiteľského úveru a uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, kedy v tom čase platilo už novelizované znenie § 53 ods. 6 Obč. zákonníka, avšak vykonávacím predpisom, ktorý pripúšťa alebo určuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty je Nariadenie vlády SR 87/1995, ktorým sa upravili niektoré ustanovenia Obč. zákonníka, kde v prechodných a záverečných ustanoveniach § 10d ods. 2 je prechodná doba od 1. júna do 1.septembra 2014, kedy výška odplaty nesmie prevýšiť dvojnásobok úrokových mier úverov pre domácnosti zverejňovaných na webomom sídle NBS. Priemerné úrokové miery z úverov poskytnutých v roku 2014 boli 10,43 % a úroková sadzba zo zmluvy o úvere je 25,10%.

Vzhľadom na túto skutočnosť túto dojednanú úrokovú sadzbu považuje to za rozpor s dobrými mravmi a poukázal zároveň na jej neprimeranosť. Vzhľadom na tú skutočnosť, preto považoval predmetný úver aj z tohto dôvodu, nie len z dôvodu nepreskúmania bonity klienta a schopnosti splácať predmetný úver, za bezúročný a bezpoplatkový. Vzhľadom na túto skutočnosť, keďže žalovaná uhradila vyššiu sumu ako jej bol poskytnutý úver žiadal žalobu zamietnuť.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom predložených listinných dôkazov, výsluchom práv zástupcu žalovanej, na základe čoho ustálil tento skutkový stav:

11. Právny predchodca žalobcu a žalovaná dňa 21.7.2014 uzatvorili zmluvu o poskytnutí pôžičky, z ktorej vyplýva celková výška pôžičky 4.456,- eur, ktorú mala žalovaná uhradiť v 120-tich mesačných splátkach po 93,95 eur až do celkovej sumy 11.274,- eur. Termín konečnej splatnosti jún 2024, prvá splátka splatná dňa 20.8.2014, ďalej zo zmluvy vyplývajú celkové náklady spotrebiteľa 6.818,- eur, výška mesačnej splátky 93,95 eur, RPMN 25,10 %, fixná ročná úroková sadzba 25,10 %, priemerná hodnota

RPMN 17,94 %. Z predmetnej zmluvy ďalej vyplýva, že táto bola poskytnutá v podstate za účelom úhrady predchádzajúcich pohľadávok žalovanej, ktoré spolu teda činili sumu 4.456,- eur. Vzhľadom na to, že žalovaná neuhrádzala riadne a včas jednotlivé splátky bola jej doručená predžalobná upomienka zo dňa 26.2.2020, /č. I. 25 spisu./ ktorou žalobca vyzval žalovanú k úhrade nedoplatku na splátkach v celkovej výške 281,85 eur s upozornením, že ak do 5.4.2020 nedôjde k úhrade veriteľ bude oprávnený úver zosplatiť. Zároveň bola pripojená do spisu doručienka, doručenie predmetnej výzvy dňa 4.3.2020. Ďalej bolo doručené oznámenie žalobcu o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru s oznámením, že dlžná čiastka k dňu 23.4.2020 predstavuje sumu v celkovej výške 3.529,92 eur. Taktiež prehľad splátok a úhrad /č. I. 27 a nasl./, z ktorého prehľadu vyplýva, že k zosplateniu malo dôjsť 19.4.2020. Žalovaná ku dňu podania žaloby uhradila sumu vo výške 8.709,70 eur.

Právny stav:

12. Podľa § 1 ods. 2 Zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ZSÚ) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

13. Podľa § 7 ods. 1 ZSÚ veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

14. Podľa § 9 ods. 1 ZSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

15. Podľa § 11 ods. 2 ZSÚ ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

16. Podľa § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

17. Podľa § 53 ods. 6 OZ ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

Podľa § 53 ods. 9 OZ ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonávať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najneskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

18. Podľa § 54 ods. 1 a 2 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv,

ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

19. Podľa § 565 OZ, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

20. Podľa § 657 OZ, zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

21. Podľa § 524 ods. 1 a 2 OZ, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

22. Podľa § 101 OZ pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

23. Podľa § 103 OZ ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. A sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

24. Podľa § 658 ods. 1 OZ pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úroky.

25. Podľa § 3 ods. 1 OZ, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bezprávneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

26. Podľa § 39 OZ Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

27. Podľa § 144 CSP, žalobca môže vziať žalobu späť.

28. Podľa § 145 ods. 1 CSP, ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví.

Podľa § 145 ods. 2 CSP, ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzatí žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

Podľa § 145 ods. 3 CSP, ak je žaloba vzatá späť sčasti pred jej doručením žalovanému, koná súd o zvyšku nároku bez rozhodovania o zastavení konania v tejto časti

29. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

30. Podľa §10d ods. 2 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, /prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1.6.2014/ v znení účinnom v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy, ak dôjde k poskytnutiu peňažných prostriedkov spotrebiteľovi v období po 31. Máji 2014 a pred 1. Septembrom 2014, odplatom sa na účely tohto nariadenia vlády rozumie odplata obvykle požadovaná bankami a pobočkami zahraničných bánk podľa § 1 ods. 1 až 3 za úvery alebo pôžičky v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy a za najvyššiu prípustnú výšku odplaty sa považuje odplata, ktorá nesmie prevýšiť dvojnásobok úrokových mier úverov pre domácnosti zverejňovaných na webovom sídle NBS ako súčasť úrokovej štatistiky za prvý mesiac kalendárneho štvrtroka predchádzajúceho uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy .

Právny záver:

31. Súd posúdil predmetnú zmluvu o pôžičke v zmysle ustanovení zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Predmetná zmluva o pôžičke je v tomto prípade aj spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral právny predchodca žalobcu ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah úverových podmienok bol daný

predchodcom žalobcu bez možnosti žalovaného privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka.

32. V konaní bolo preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou bola uzatvorená zmluva o pôžičke, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou a na základe, ktorej žalovanej bola poskytnutá pôžička tak, ako je horeuvedené.

33. Súd v zmysle záverov rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci OcéanoGrupoEditorial SA (spojené prípady C-240/98 až C-244/98) z úradnej moci (ex officio) preskúmal opodstatnenosť uplatneného nároku z hľadiska jeho súladu s ustanoveniami o ochrane spotrebiteľa a dospel k záveru, že predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou nespĺňa všetky povinné náležitosti vyžadované ZoSÚ reflektujúc jeho eurokonformný výklad v porovnaní s článkom 10 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere.

34. Cieľom § 7 ako aj § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch je, že veriteľ je pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ ako existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať (napr. predpokladaný príjem z prejednávaneho dedičského konania, predaja nehnuteľnosti, poistného plnenia a pod.). Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu a pod. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/ domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t.j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrované deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

35. Krajský súd v Prešove vo veci sp. zn. 6Co/171/2016 k otázke skúmania bonity spotrebiteľa uviedol: „Podľa čl. 8 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môžu túto povinnosť zachovať. V zmysle bodu 26. preambuly smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu „zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a

vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií (1), veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti. V tejto súvislosti Súdny dvor v rozsudku z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais (C-565/12, EU:C:2014:190), posudzoval dodržanie takýchto hraníc vymedzených pre režim sankcií, ktorý bol stanovený zo strany členského štátu, v danom prípade v súvislosti so sankciou spočívajúcou v zániku v zásade celého nároku veriteľa na úroky v prípade porušenia povinnosti, upravenej v článku 8 smernice 2008/48, preveriť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa. Vzhľadom na dôležitosť cieľa ochrany spotrebiteľov, ktorý je nerozlučne spojený s povinnosťou veriteľa preveriť úverovú bonitu dlžníka, Súdny dvor rozhodol, že ak by sa sankcia zániku nároku na úroky oslabila alebo úplne znefunkčnila, nevyhnutne by z toho vyplývalo, že nemá skutočne odrádzajúcu povahu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais, C-565/12, EU:C:2014:190, body 52 a 53) (bod 64., 65. Rozsudku SD vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Bíróovej) Žalobca nijako nepreukázal, že by ho zaujímala bonita a stav núdze žalovanej a či táto dokáže plniť záväzky z úverového vzťahu. Pokiaľ ide o určitú mieru ľahkomyselnosti žalovaného, odvolací súd považuje aj ľahkomyselnosť dlžníka za kvalifikačné kritérium, ktoré je spôsobilé privodiť nadvládu veriteľa nad dlžníkom. Pokiaľ žalobca ako veriteľ využil takúto ľahkomyselnosť, musí niesť dôsledky, a to aj pri nedbanlivosti pri overovaní si bonity žalovaného, životných nákladov a celkovej schopnosti splácať úver. Žalobca pri poskytovaní úveru zanedbal možnosti a schopnosti žalovaného spotrebiteľa splácať úver (rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 3Co/151/2013 z dňa 25.09.2013).

36. Súd je toho názoru, že veriteľ v predmetnej veci nepostupoval v súlade s § 7 ods. 1, ods. 2 a § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia zmluvy s odbornou starostlivosťou, keď nepreveril dôsledným spôsobom príjmy a výdavky žalovanej ako dlžníka z úverového vzťahu. Súd vychádzal z predloženej zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 21.7.2014, kde nie sú žiadne údaje týkajúce sa bonity žalovanej, teda údaje o jej príjmoch ako aj výdajoch, pričom je potrebné zdôrazniť, že v čase uzatvorenia zmluvy žalovaná mala vek 66 rokov, bola dôchodkyňa, čomu musel zodpovedať aj jej dôchodcovský príjem.

37. V prejednávanej veci žalobca súdu žiadnym spôsobom nepreukázal, že skúmal bonitu žalovanej a teda jej príjmy a výdaje a že pred uzavretím zmluvy posúdil s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Navyše skutočnosť týkajúca sa zrejme zlej finančnej situácie na strane žalovanej vyplýva už aj z toho, že predmetná pôžička bola žalovanej poskytnutá práve z toho titulu, že riadne neuhrádzala už svoje predchádzajúce záväzky, ktoré ku dňu uzatvorenia tejto zmluvy spolu činili sumu 4.456,- eur a práve v tejto výške bol žalovanej poskytnutý ďalší úver.

Žalobca na písomný dotaz súdu uviedol, že žalovanej bol poskytnutý účelový spotrebiteľský úver, ktorého účelom je refinancovanie starších úverov a poskytnutie navýšenia a teda pre posúdenie schopnosti splácať, nebolo nutné nanovo príjmy a výdavky klienta hodnotiť a žalovaná úver splácala korektne. Toto tvrdenie neobstojí a nemôže sa zakladať na pravde, keďže žalobca je so žalovanou v súdnom spore práve pre nesplácanie dlhu. Za tohto stavu je nutné jednoznačne konštatovať, že žalobca hrubo porušil povinnosť posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

Na základe tohto súd prijal záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti daného úveru.

38. Bolo preukázané a aj zo žaloby vyplýva, že žalovaná uhradila do podania žaloby sumu 8.079,70 eur a pôžička jej bola poskytnutá vo výške 4.456,- eur. Následne uhradila žalovaná po doručení žaloby ešte ďalšiu sumu spolu 469,75 eur, v ktorej časti žalobca vzal žalobu späť. Z uvedeného teda vyplýva, že žalovaná už uhradila viac ako dostala, a preto súd žalobu zamietol v rozsahu nad časť, v ktorej bolo konanie zastavené.

V späťvzatej časti, po doručení žaloby žalovanej, v sume 469,75 eur súd konania zastavil s poukazom na ust. § 145 CSP.

39. Pokiaľ ide o posúdenie premlčania nároku, súd konštatuje, že nárok nie je premlčaný, nakoľko v danom prípade trojročná premlčacia doba začala plynúť od zročnosti prvej omeškanej splátky, pre ktorú sa stal zročným dlh, t.j. od 20.2.2020 do 20.2.2023. Žaloba bola podaná 24.11.2022, teda pred uplynutím premlčacej doby.

40. Pokiaľ ide o žalovanou namietanú výšku odplaty a jej rozpor s dobrými mravmi ako aj s nariadením vlády č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, tak po preskúmaní predloženej úverovej zmluvy súd konštatuje, že táto bola uzatvorená dňa 21.07.2014, t.j. v treťom štvrtroku roka 2014. Pri posudzovaní najvyššej prípustnej výšky odplaty sa vychádza z hodnoty priemernej úrokovej miery v rámci druhého štvrtroku roka 2014, konkrétne za mesiac apríl. Priemerná úroková sadzba vo vzťahu k novým obchodom za obdobie apríl 2014 pre spotrebiteľské a ostatné úvery so začiatočnou fixáciou úrokovej sadzby od jedného do piatich rokov bola uvedená vo výške 10,43%. Dvojnásobok priemernej úrokovej miery je tak 20,86 % a zmluvne dojednaná úroková sadzba je 25,10%. Súd hodnotí, že túto odplatu prevyšuje. Odplata v podobe hodnoty úrokovej sadzby, respektíve RPMN, ktorá je v zmluve uvedená 25,10% prevyšuje podľa názoru súdu najvyššiu prípustnú hodnotu odplaty za príslušné obdobie o 4,24% percentuálnych bodov a je teda neplatne dojednaná.

Súd je toho názoru, že dohoda o odplate medzi dlžníkom a veriteľom sa považuje za neplatnú, pretože dojednaná odplata je v hrubom rozpore s dobrými mravmi. Uvedený právny názor vyplýva napríklad aj z rozhodnutia Krajského súdu Prešov sp. zn. 17Co/122/2017. Podľa údajov uvedených na webovej stránke Národnej banky Slovenska je priemerná ročná úroková sadzba vo vzťahu k novým obchodom za obdobie júl 2014 pre spotrebiteľské a ostatné úvery so začiatočnou fixáciou úrokovej sadzby od jedného do piatich rokov vo výške 10,43%, úroková sadzba, ktorú si dojednal žalobca ako veriteľ so žalovanou prevyšuje priemernú úrokovú sadzbu za dané obdobie pre obdobné spotrebiteľské úvery o 14,67 percentuálnych bodov ročne. Súd tak hodnotí túto úrokovú sadzbu za rozpornú s dobrými mravmi a dojednanie za neplatné v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka.

41. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

42. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

43. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

44. Žalobca bol neúspešný v časti, v ktorej bola jeho žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá. Žalovaná keďže zrealizovala úhrady aj po podaní žaloby, zavinila zastavenie konania. Žalovaná mala teda úspech v rozsahu 67,88 % a vzhľadom na rozdiel medzi čiastočnými pomermi úspechu strán sporu, je teda čistý úspech žalovanej v konaní v rozsahu 35,76 % . /67,88 % - 32,12%/

O výške náhrady trov konania v zmysle § 262, ods. 2 CSP rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajší súd v dvoch písomných vyhotoveniach

Podľa § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech rozhodnutie bolo vydané.

Podľa § 363 CSP sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.